

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՏԱՆԴԱՐՏ

ՀՍՏ 34.003-98
S 62

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ
Գրանշաների հավաքածուներ եւ տեղեկատվության կողավորում
Գրանշաների լրացուցիչ հավաքածուներ

Информационные технологии
Наборы символов и кодирование информации
ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ НАБОРЫ СИМВОЛОВ

Information technologies
Character sets and information encoding
Extended Character Sets

ՀԱՅՊԵՏՈՒՍԱՆԴԱՐՏ
Պաշտոնական հրատարակություն
Երեւան

ՀՏԴ .....

Նանգուցային բառեր

տեղեկատվություն, փոխանակում, մշակում, տեխնոլոգիա, գրանշանների լրացուցիչ
հավաքածու, կողավորում

Նախաբան

1 Մշակվել եւ առաջադրվել է «ՀայՀամակարգիչ» հումանիտար տեխնոլոգիաների կենտրոնի
կողմից:

2 Հաստատվել եւ գործողության մեջ է դրվել Հայպետստանդարտի կողմից:

Որոշում հմ 00, 1998.00.00

3 Գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության ստանդարտների պետական
գրանցամատյանում

Հմ 000, 1998.00.00

4 Գործարկվում է առաջին անգամ:

Սույն ստանդարտը չի կարելի լրիվ կամ մասնակիորեն վերարտադրել, բազմացնել եւ
տարածել որպես պաշտոնական հրատարակություն առանց Հայպետստանդարտի
թույլտվության:

Հայաստանի ստանդարտ

**Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ
Գրանշանների հավաքածուներ եւ տեղեկատվության կոդավորում
Գրանշանների լրացուցիչ հավաքածուներ**

**Информационные технологии
Наборы символов и кодирование информации
ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ НАБОРЫ СИМВОЛОВ**

**Information technologies
Character sets and information encoding
Extended Character Sets**

Գործարկման թվականը՝ 1998.00.00

1 Սույն ստանդարտով սահմանվում են հայերեն լեզվով տեղեկատվության փոխանակման եւ մշակման համար լրացուցիչ գրանշանների կազմը, անվանումը, նշանակումը եւ կոդավորումը, որը նախատեսվում է տեղեկատվության փոխանակման եւ մշակման համար տեղեկատվական համակարգերի տվյալների նախապատրաստման, մուտքագրման, արտածման, պահպանման եւ փոխանցման սարքավորումներում, տեքստային տեղեկատվության ներկայացման համար:

Սույն ստանդարտը չի սահմանում գրանշանների գրաֆիկական պատկերումը:

Սույն ստանդարտի պահանջները պարտադիր են:

2. Հայկական գրանշանների լրացուցիչ հավաքածու

Աղյուսակ Ա. Գրանշանների լրացուցիչ հավաքածու

1. Տարի թվային արժեքի «—» նշիչ՝ Վերևագիծ (օրինակ՝ ԺԱ = 11, ՈԶԹԵ = 1998)
Letter's numerical valium mark «—» : NumLine (sample: ԺԱ = 11, ՈԶԹԵ = 1998)
2. Փակագրի «~~» նշիչ՝ Պատիկ (օրինակ՝ ԱԾ = Աստուած, ՔԸ = Քրիստոս)
Abbreviation Mark «~~» Pativ (sample: ԱԾ = Աստուած, ՔԸ = Քրիստոս)
3. ՀՀ նշան (Հայաստանի Հանրապետություն, որպես նաեւ Ազգային արժույթի նշան)
RA Sign (Republic of Armenia: Hayastani Hanrapetutyun - HH, as well as National Currency Sign)
  4. Կցագիր մեծատառեր «ՄՆ»
Ligature of capital letters "Men-Nu"
  5. Կցագիր փոքրատառեր «մն»
Ligature of small letters "Men-Nu"
  6. Կցագիր մեծատառեր «ՎՆ»
Ligature of capital letters "Men-Nu"
  7. Կցագիր փոքրատառեր «վն»-ի
Ligature of small letters "Vev-Nu"

ՐՈՍ 34.003-98

3. Լրացուցիչ գրանշանները չեն կարող կիրառվել տեղեկատվության փոխանակման եւ մշակման համակարգերում եւ ծառայում են հայերեն տեքստի լիարժեք արտածման համար (մասնավորապես տեսատիպով կամ տպիչով արտածման դեպքում, իրատարակչական համակարգերում):

4. ՐՈՍ 34.002 ստանդարտով սահմանված կոդավորան հիմնական աղյուսակում լրացուցիչ գրանշանները կոդավորվում են ըստ Բ աղյուսակի:

Աղյուսակ Բ Լրացուցիչ գրանշանների 8 թիթով կոդավորված հավաքածու

	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	A0	B0	C0	D0	E0	F0
0	NUL	DLE	SP	0	@	P	`	p	—	՝	՚	Ը	Ը	Հ	Ո	Ր
1	SOH	DC1	!	1	A	Q	a	q	~~	՞	՞	Ա	Թ	Ի	Ո	Ր
2	STX	DC2	"	2	B	R	b	r	Ր	:	։	Ա	Թ	Ճ	Զ	Ց
3	ETX	DC3	#	3	C	S	c	s	Մ	)	)	Ա	Թ	Ճ	Զ	Գ
4	EOT	DC4	\$	4	D	T	d	t	Մ	(	(	Ա	Թ	Ճ	Զ	Պ
5	ENQ	NAK	%	5	E	U	e	u	Վ	»	»	Ր	Ժ	Պ	Շ	Լ
6	ACK	SYN	&	6	F	V	f	v	Վ	«	«	Գ	Լ	Ի	Ֆ	Փ
7	BEL	ETB	'	7	G	W	g	w	Վ	-	-	Դ	Լ	Ի	Շ	Փ
8	BS	CAN	(	8	H	X	h	x	Վ	՝	՝	Դ	Լ	Մ	Շ	Ջ
9	HT	EM	)	9	I	Y	i	y	Վ	,	,	Դ	Լ	Լ	Շ	Ջ
A	LF	SUB	*	:	J	Z	j	z	Վ	{	{	Ե	Լ	Ե	Վ	Օ
B	VT	ESC	+	;	K	[	k	l	Վ	}	}	Ե	Լ	Ե	Վ	Օ
C	FF	FS	,	<	L	\	m	n	Վ	՝	՝	Չ	Ծ	Ծ	Վ	Ֆ
D	CR	GS	-	=	M	]	^	o	Վ	~	~	Չ	Կ	Կ	Վ	Ֆ
E	SO	RS	.	>	N	_	DEL			...	...	Չ	Կ	Կ	Վ	Տ
F	SI	US	/	?	O									2		

ՀայՀամակարգիչ կենտրոնի
տևորեն

Վահրամ
Միսիթարյան

Պատասխանատու
կատարող

Իվան
Լուլուկյան